

JAARGANG 84 | NR. 7 | SEPTEMBER 2024

MANkracht

BIJBELSTUDIE VOOR VERENIGING EN KRING

BIJBELSTUDIES OVER DANIËL (4)

Bijbelse
boomkunde

INTERVIEW TOERUSTINGSDAG

Tegendraadse
levensstijl...!

THEMABIJBELSTUDIES OVER
DE BRIEF VAN JACOBUS (4)

De koninklijke
wet

UITGAVE VAN DE HERVORMDE MANNENBOND OP G.G.

issn 0167 - 3564
MANkracht
(zoals verwoord in
Jesaja 40: 30-31)
verschijnt
10x per jaar

HOOFDBESTUUR

1e voorzitter

ds. J.H. Lammers
T: 033-2000592
E: lammers@hervormdemannenbond.nl

2e voorzitter

ds. J.M. Molenaar
T: 079-3163712
E: molenaar@hervormdemannenbond.nl

1e secretaris

Dhr. W.J.J. Appeldoorn (tevens postadres)
Windmolen 19, 2986 TH Ridderkerk.
T: 06 25 10 09 39
E: appeldoorn@hervormdemannenbond.nl

2e secretaris

Ds. J. van Dijk
T: 0180-398670
E: vandijk@hervormdemannenbond.nl

1e penningmeester

dhr. A. Kreijkes
T: 0548-789801
E: kreijkes@hervormdemannenbond.nl

2e penningmeester

dhr. J. van Capelleveen
T: 0318-516930
E: vancapelleveen@hervormdemannenbond.nl

Lid

ds. E. de Mots
T: 0180-424636
E: demots@hervormdemannenbond.nl

Lid

ds. A. Snoek
T: 0511-855071
E: snoek@hervormdemannenbond.nl

Lid

ds. H.J.T. Lubbers (*themadagen*)
T: 033-2861207
E: lubbers@hervormdemannenbond.nl

REDACTIE MANKRACHT

ds. J.M. Molenaar
ds. E. de Mots
Contactpersoon advertenties en opmaak:
dhr. L.H. de Kluijver
E: l.h.dekluijver@hetnet.nl

BESTUURSWIJZIGINGEN

Doorgeven aan de 1e secretaris.
Maandag 9.00-12.00 uur

MUTATIES

E: info@hervormdemannenbond.nl

OVERLIJDENSBERICHTEN

E: predikant@rondzes.nl (o.v.v. MANkracht)

ABONNEMENT OP MANKRACHT?

Leden krijgen het blad gratis. Ben je geen lid
maar wil je MANkracht ook ontvangen?

E: info@hervormdemannenbond.nl
T: 0180-398670

Het lidmaatschap van de Hervormde
Mannenbond kost € 18,- per jaar.

IBAN: NL08RABO0377871559

t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G.

Abonnementen lopen per kalenderjaar.

Opzeggen moet vóór 1 december via

E: info.mannenbond@solcon.nl

AGENDA

VOORWOORD

Save the date

Wanneer we een belangrijke bijeenkomst organiseren, wijzen we ruim van te voren op de datum. Wil je die reserveren? Zorg ervoor dat je verder geen andere verplichtingen hebt. We zeggen dan: save the date.

door ds. J.H. Lammers, Nijkerk

We vragen je om zaterdag 26 oktober vrij te houden voor de toerustingsdag in Hoevelaken. Normaal is de zaterdag een dag om tijd vrij te maken voor het gezin, ontspanning en het onderhouden van contacten. Laat één zaterdagochtend per jaar een uitzondering zijn. Er blijft voldoende tijd over voor het andere.

Je ontmoet broeders uit allerlei gemeenten uit ons land. Hoe waardevol is dat. Naast de ontmoeting word je toegerust vanuit Gods Woord. Twee predikanten zijn uitgenodigd om ons te bewegen om een tegendraads christen te zijn. We zijn er natuurlijk niet op uit om dwars te liggen in onze omgeving. Onze manier van leven als volgeling van Jezus roept echter altijd weerstand op. Hoe houden we vol?

Ben je nog nooit op de toerustingsdag geweest? We zien je graag. Neem vooral een vriend of bekende mee. Maak elkaar warm en vuur elkaar aan. Kom, ga met ons en doe als wij. Laat op zaterdag 26 oktober de dorpskerk in Hoevelaken te klein zijn.

*Museum Catharijneconvent, Utrecht,
Foto: Ruben de Heer*

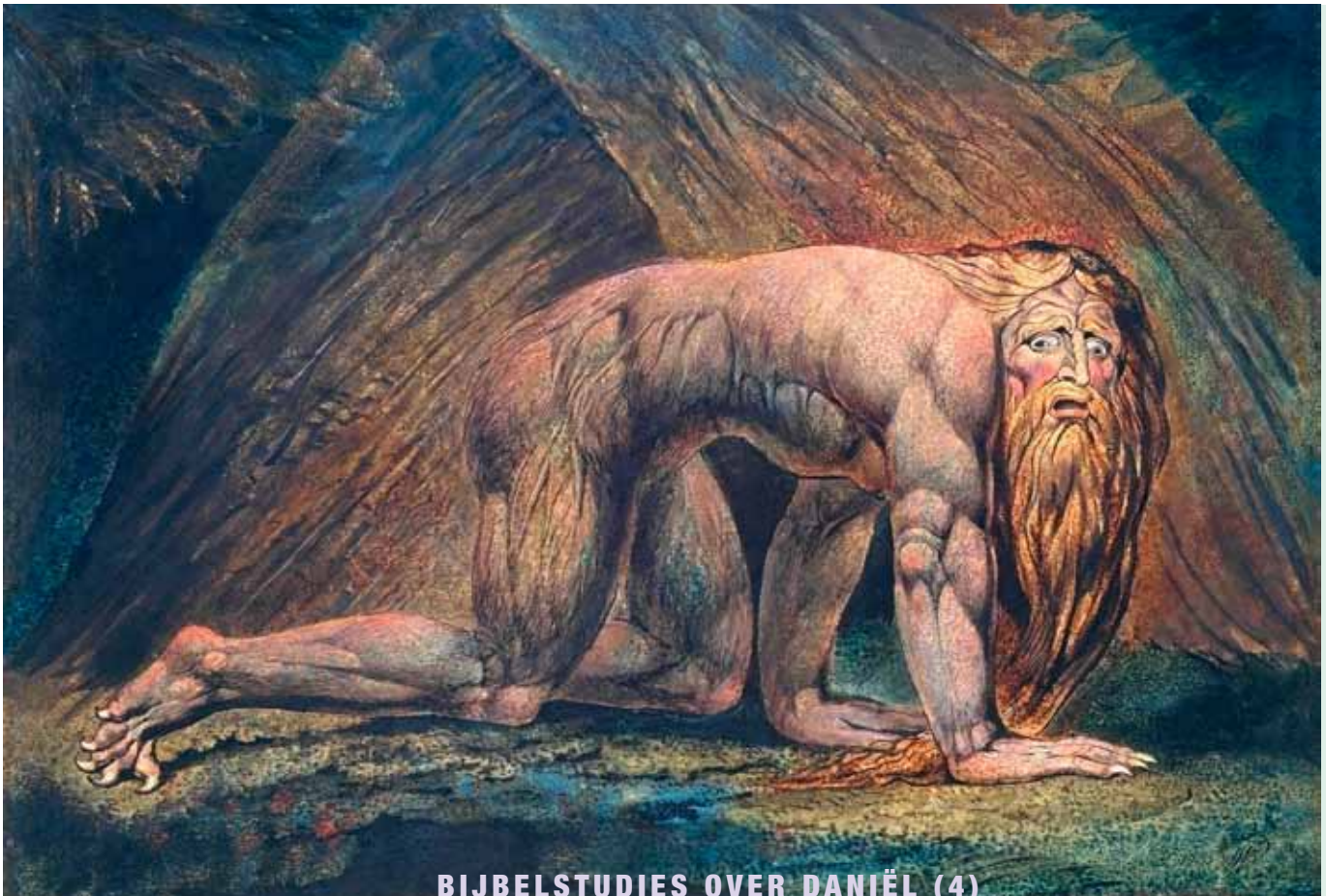
WOORDEN UIT HET VERLEDEN

Tegendraads reageren

Broeders, spreek geen kwaad van elkaar... (Jakobus 4: 11a)

Thomas a Kempis (ca. 1380-1471)

Mijn zoon, erger u niet, als bepaalde mensen een slechte dunk van u hebben en dingen over u zeggen die u niet prettig in de oren klinken. Gij moet over uzelf nog slechter denken en niemand voor zwakker dan uzelf houden. Als gij van binnenuit leeft, zult ge vluchtige woorden niet zo zwaar tellen. Het is geen geringe wijsheid op moeilijke ogenblikken te zwijgen en u innerlijk tot Mij te keren, zonder u door het oordeel van de mensen van streek te laten brengen. Uw vrede moet niet in de mond van mensen gelegen zijn. Of zij u nu gunstig of ongunstig beoordelen, gij zijt er geen ander mens door. Waar ligt de ware vrede en ware roem? Toch zeker bij Mij! ■

Nebuchadnezzar, William Blake (1757-1827), 1795-1805, ink and watercolour on paper: 54.3x72.5 cm

BIJBELSTUDIES OVER DANIEL (4)

Bijbelse boomkunde

Daniël 4

Door: ds. J.M. Molenaar, Zoetermeer

De Bijbel is één groot bomenboek. Op maar liefst honderdvierenveertig Bijbelplaatsen komen bomen voor. Ga het maar eens na voor jezelf. Op de eerste en laatste bladzijde van de Bijbel. En op tal van plaatsen daartussen. Overal kom je bomen tegen. Ook in de Bijbelstudie vanuit Daniël 4 lezen we over een boom. En de vraag die we meteen moeten stellen aan elkaar is deze: 'Met wat voor soort boom ben jij te vergelijken?' Leg je leven eens naast die boom waar Nebukadnezar van droomt. Laat de Geest Zijn ontdekkend werk mogen doen in je leven. Daar knapt een mens altijd van op en God zal er mee geëerd worden.

Opnieuw droomt Nebukadnezar. Hij droomt over een boom. Hij heeft dit Bijbelstukje zelf opgeschreven. Nebukadnezar maakt aan alle volken, natiën en talen op de hele aarde

bekend, welke tekenen en wonderen de allerhoogste God aan hem gedaan heeft (1-2). Bijzonder om te lezen. Midden in Babel wordt de God van Israël erkent als de Allerhoog-

ste God, door niemand minder dan de leider van dit machtige rijk.

DROOM

Daniël wordt intussen op-

nieuw gebruikt door zijn God. Hij geeft uitleg. Zijn vinger wijst naar de koning: 'U bent die boom (22).' Wat voor

boom zag de koning in zijn droom? Er worden in dit hoofdstuk tien eigenschappen genoemd (10-12). Uit alles blijkt: iedereen heeft baat bij deze boom. Steeds klinken hier de woordjes allen, heel alles. Deze boom is goed voor de economie. Alle vlees ontvangt door deze boom eten. Er is sociale samenhang dankzij deze boom. Een boom om zuinig op te zijn, zou je zeggen. Alleen ineens daalt een wachter uit de hemel neer. Het is een engel. Hij komt met een zevenvoudige opdracht: 'Hak de boom om, kap zijn takken, stroop zijn loof af, verstrooi zijn vruchten, laten dieren eronder wegvlugten en vogels er uit worden verwijderd, laat de stam met de wortels in de aarde staan. Met een band van ijzer en brons rondom (14-15).'

ENGELBESLUIT

De uitleg is toch eigenlijk overbodig. Het bevel van die wachter is immers door Nebukadnezar gehoord. De engelen zijn samengekomen. Hun

» Echte bekering wordt altijd zichtbaar «

besluit is glashelder: de levenden hebben te erkennen dat de Allerhoogste heerser is over het koningschap van mensen en het geeft aan wie Hij wil (17). Vaker lees je overigens in de Bijbel dat de engelen met elkaar overleg voeren (Vgl. Job 1: 6 en 1 Koningen 22: 19). Terecht benadrukt Calvijn in zijn uitleg dat engelen hun besluiten altijd nemen in nauwe verbinding met God Zelf. Ondertussen lijkt de uitleg voor ons al helder te zijn. Nebukadnezar wil het echter weten van zijn eigen wijzen, maar zij kunnen de uitleg niet geven (7). Of willen ze het niet? Bang voor de reactie van de koning?

UITLEG

GEGEVEN

Daniël treedt echter binnen en deinst niet

terug om eerlijk de droom uit te leggen (8). Nebukadnezar is zeer op Daniël gesteld. Hij is ervan overtuigd

dat in hem de geest van de heilige goden is (8). Zo dacht hij. Goede en heilige goden kunnen de geest van mensen aanraken en inzicht geven in dromen en visioenen. Zonder enig leedvermaak onthult Daniël de betekenis van de droom (19). Hij is begaan met het lot van Nebukadnezar, maar hij blijft ook eerlijk. Het oordeel van de hemel is immers onthutsend. De koning zal uit de mensenwereld verstoten worden. Zijn verblijf

zal zijn bij de dieren van het veld. Zeven tijden! Een volle periode (25). Daniël is hier een voorbeeld voor elke dienaar van het Woord. 'Gods profeten camoufleren niet (ds. H. Veldkamp).'

BEKERING

De parallel met de profetie uit Ezechiël 31 is veelzeggend. Er is echter één verschil. In dit

Bijbelgedeelte is er nog hoop op bekering en herstel. Hoopvol klinkt het woordje totdat (25). Er wordt zelfs nog een opening aan de koning geboden. Een mogelijkheid om in zijn daden te laten zien dat hij geschrokken is van dit oordeel en zijn leven zal beteren (27). 'Misschien is er dan nog verlenging van uw voorspoed.'

Ik geef toe: deze verlenging van tijdelijke voorspoed is niet zeker, maar wel is zeker dat wie zich werkelijk tot God bekeerd, zal worden gespaard voor het definitieve oordeel van God.

» Gods profeten camoufleren niet «

RAADGEVING

De raadgeving uit vers 27 onthult ons twee zaken. God kijkt altijd dieper. De levensboom van Nebukadnezar lijkt zo mooi, maar wie goed kijkt, ziet dat in Babel zwakkeren worden vergeten en vertrappt. De koning van Babel beantwoordt bij lange na niet aan wat onze God vraagt van

koningen (Vgl. Psalm 72). Het tweede wat in vers 27 wordt opengelegd gaat over de bekering van een mens. De oproep van Daniël is immers geen afkoopsom. Zo van: Als jij dit doet, dan zal God wel...

Calvijn geeft opnieuw een mooie uitleg. Bekering is een zaak van het hart. Echte bekering wordt altijd zichtbaar. Daniël

hoopt dat het hart van Nebukadnezar is gebroken door deze oordeelsprediking. Daarom doet hij een beroep op de koning om dat ook in zijn daden te laten zien. Het is opvallend dat de HEERE van Nebukadnezar helemaal geen grote dingen vraagt, maar zelfs weldaden bewijzen aan de verschoppelingen is voor deze tiran teveel gevraagd. De koning breekt niet met zonden en ongerechtigheden.

EEN JAAR LATER

Krap een jaar later loopt hij over het dak van zijn paleis (29). Hij neemt het woord en zegt: 'Is dit niet het grote Babel dat ik als huis voor het koninkrijk gebouwd heb, door mijn sterke macht en ter ere van mijn majesteit? (30)' Nu moeten we ook toegeven dat

de bouwkunsten van Nebukadnezar ongeëvenaard zijn. Tot vandaag getuigen vele archeologische vondsten daarvan. En zijn rijk was immens, een rijk van het huidige Iran tot Egypte, van Egypte tot aan Turkije. Alleen God ziet zijn hart aan. Hij oordeelt over zijn hoogmoed. Er komt (letterlijk: viel) een stem uit de hemel (31). Dat gebeurt niet vaak in de Bijbel. Als het gebeurt is het vaak de stem die roept: 'Halt! (Vgl. Genesis 22: 11 en Handelingen 9: 4).

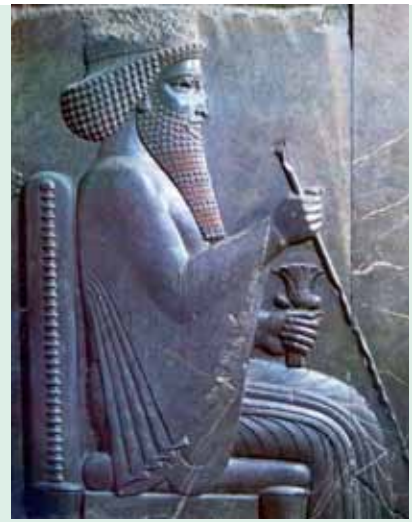
BABEL VERLIEST

Hier wordt al zichtbaar dat Babel het zal verliezen. Het rijk dat zichzelf verheft en

zich tot god maakt, gaat ten onder. Het grote Babel valt (Vgl. Openbaring 14: 8 en 16: 19 en 18: 2). Nebukadnezar moet het belijden: 'De Hemelkoning weet te vernederen hen die in hoogmoed hun weg gaan (37).' De God van Israël is immers de Allerhoogste. Die benaming van God komt het meeste voor in dit Bijbelboek. Hoopgevend. Als alles zich tegen God en Zijn volk verheft, dan blijkt meer dan ooit: 'Hoger dan de God van Israël is er geen.' Zelfs de grootste tegenstander moet het belijden gaan.

ONZE LEVENSBOM

Intussen blijft de vraag staan: 'Met wat voor soort boom ben

jij te vergelijken?' Waar is de vrucht aan onze levensboom. Geen vruchten dragen is levensgevaarlijk (Vgl. Lukas 13: 6-9). Vruchten dragen van gerechtigheid is levensnoodzakelijk (Vgl. Lukas 3: 8-9). Het is mogelijk in de weg van bekering en verbonden aan Jezus Christus. Zo wordt jouw vrucht uit Mij gevonden (Vgl. Hosea 14: 9b). ■

GESPREKSVRAGEN

1. Wat heb je geleerd van de bestudering van Daniël 4?
2. Nebukadnezar wordt opgeroepen om vruchten voort te brengen. Ook wij worden daartoe opgeroepen. (Zie hiervoor: Daniël 4: 27 en Lukas 3: 8). Welke vruchten worden hier bedoeld? Hoe komen er vruchten aan onze levensboom? Wat betekent het om uit de vruchten verzekerd te worden van je geloof, zoals verwoord in HC zondag 32?
3. Welke benamingen voor de engelen kom je tegen in dit hoofdstuk? Leg deze benamingen eens uit. Welke taken hebben engelen in de Bijbel? Krijgen engelen een plaats in jouw geloofs- en gebedsleven? Waarom wel/ niet?
4. Welke taak hebben regeringsleiders in de omgang met zwakkeren, volgens dit Bijbelgedeelte? Wat vertelt ons dat over wie de God van Israël is (Vgl. Exodus 22: 21-24)? Wat heeft dat voor gevolgen voor onze politieke stem en kleur?
5. Wat is het kenmerkende van het 'grote' Babel in Daniël 4 en in het boek Openbaring? Waarom roept dat Gods oordeel wakker?
6. Onze God is de Allerhoogste! Wat betekent dat voor je eigen geloofsleven? Welk houvast kan deze benaming van de HEERE ons vandaag en nu bieden in concrete vragen en problemen?

“Tegendraads leven”

Thema van toerustingsdag Mannenbond

Door: dhr. J. van Reenen, Veenendaal

“Onze tijd lijkt op die van Bonhoeffer. Rond de Tweede Wereldoorlog voegde de Duitse kerk zich in de maatschappij in. Het lijkt erop dat de gereformeerde beweging dat nu ook doet.”

Dat is de mening van ds. J.A.W. Verhoeven, predikant van de buitengewone wijkgemeente te Krimpen aan den IJssel en voorzitter van de Gereformeerde Bond. Hij is een van de sprekers op de toerustingsdag van de Hervormde Mannenbond op zaterdag 26 oktober in Hoevelaken. De andere spreker is ds. A. Th. Van Olst uit Harderwijk.

Het thema van de bijeenkomst is “Tegendraadse levensstijl...!?”. Ds. Verhoeven begint met een theologische bezinning, vanuit de Bergrede. Ds. Van Olst belicht de actualiteit, met name vanuit de vervolgte kerk.

BERGREDE

Ds. Verhoeven geeft aan dat hij eerder het boek “Hoop en heiliging” geschreven heeft over dit onderwerp. “Het bestuur van de Mannenbond heeft me nu gevraagd om het thema heiligmaking te belichten vanuit de Bergrede. Als gereformeerden vinden we het een moeilijk onderwerp. We zijn bang voor werkheiligheid. We kunnen het ook niet in eigen kracht, maar voor wie in Christus is, is de heiligmaking wel degelijk belangrijk. Dat leert Jezus ons in de Bergrede.”

De bekende Dietrich Bonhoeffer heeft het boek “Navol-

ging” geschreven. Dat gaat over de Bergrede. Ds. Verhoeven: “Hij schreef het in de tijd dat Hitler aan de macht was. De kerk had zich toen ingevoegd. Wij als gereformeerde beweging lijken dat nu ook te doen. Gereformeerden oriënteren zich op de zestiende eeuw. Het lijkt erop dat ze zich, nu er zo veel verandert, beter kunnen richten op de tweede eeuw, inderdaad in een tegendraadse levensstijl.”

De predikant bespreekt een aantal tegendraadse aspecten van de Bergrede, onder andere huwelijk en seksualiteit, maar ook rijk en arm, vasten en

bidden en het leven bij de dag. “De grondwet van het Koninkrijk is het leven uit Gods Hand, als een koningskind, en het zich geen zorgen hoeven te maken

over de toekomst. Die ligt immers in Gods hand.”

Ds. Verhoeven vindt het opvallend dat de Bergrede wordt afgesloten met een gelijkenis over een wijze en een dwaze bouwer. “Het gaat hier niet om het horen naar de geboden maar om het doen ervan. Daar komt op aan.”

VERVOLGDE KERK

Ds. Van Olst, christelijk gereformeerd predikant en directeur van de Evangelische Hogeschool in Amersfoort, spreekt over tegendraads leven en de vervolgde kerk. Hij neemt

zijn uitgangspunt in Mattheüs 5:10-12, het slot van de zaligsprekingen in de Bergrede. “Het is opvallend dat deze zaligspreking in de tweede persoon gesteld is,” zegt hij ervan. “Jezus heeft het over “u”, wat het directer en ook bemoedigender maakt.”

De predikant, die van 2015-2019 voorzitter van Stichting De Ondergrondse Kerk (SDOK) was, heeft het over christenvervolging in het algemeen. “De situatie in Nigeria is anders dan die in Noord-Korea of in Pakistan, maar er zijn wel gezamenlijke kenmerken.”

Het is anders dan in Nederland, erkent ds. Van Olst, waarbij hij erop wijst dat de toerustingsdag in volle vrijheid gehouden mag worden. “Maar,” zo vervolgt hij, “er is in ons land wel degelijk sprake van tegenkating en druk vanuit de samenleving. Sommige mensen hebben het moeilijk op hun werk, christelijke asielzoekers worden weleens in elkaar geslagen en sommige ethische kwesties mogen in het open-

baar nauwelijks nog gezegd worden.”

Ds. Van Olst constateert dat de Heere Jezus oproept tot navolging en niet tot vervol-

ging. “Het is echter onmogelijk om een volgeling van Jezus te zijn zonder kruisdagen. Op bepaalde momenten zal de stellingname van christenen haaks op die van de wereld staan. De tegendraadse trekken worden dan vanzelf zichtbaar. We moeten ons gaan verhouden tot een minderheidspositie. Onze tijd gaat steeds meer lijken op die van de Vroege Kerk.” ■

THEMABIJBELSTUDIES OVER DE BRIEF VAN JACOBUS (4)

De koninklijke wet

Jakobus 2:1-13

Door: ds. J.C. Schuurman, Putten

Tom Wright beschrijft in zijn commentaar op dit gedeelte een ongemakkelijk moment. Op een paasmorgen stond hij in een lange rij te wachten voor een kerkdeur. Hij kwam geen meter vooruit. Blijkbaar was het gebouw al vol. Opeens werd hij aangesproken door iemand die in de stad een belangrijke positie had: 'Komt u maar mee'. Vervolgens kreeg deze man het voor elkaar dat ze de hele rij konden passeren en – eenmaal binnen – ook nog vooraan kwamen te zitten.

Wright schrijft dan: 'Maar ik genoot er niet van. Ik dacht aan Jakobus 2'

CHRISTUS ALS BRON

Een typisch Jakobusgedeelte: praktisch, scherp, tegendraads. Maar zonder moralistisch te worden. De apostel laat

duidelijk uitkomen dat het om de navolging van Christus gaat. Niet voor niets zet hoofdstuk 2 in met het geloof in onze Heere Jezus Christus.

Dat is immers de bron van een christelijke levenswandel. Prachtig hoe met een enkel woord de grootheid van onze Heiland wordt beleden.

Hij is 'de Heere der heerlijkheid'. Sinds Zijn hemelvaart is Hij verhoogd aan Gods rechterhand. We hebben een machtige Meester Die onze volle toewijding verdient.

ZONDER AANZIEN VAN DE PERSOON

Levend geloof kan echter niet samengaan met 'aanzien des persoons'. Blijkbaar speelt dit bij de lezers van deze brief. Er wordt onderscheid gemaakt tussen mensen op basis van hun status, bezit, afkomst of uiterlijk. De een wordt voor- getrokken – de ander achter- gesteld. Terwijl God Zelf niemand om zijn persoon aanneemt (Handelingen 10:34; Efeze 6:9). Voor Hem is ieder mens gelijk – een zondaar die het van Zijn genade moet hebben. Daarom is het strijdig met het evangelie om iemand een voorkeursbehandeling te geven vanwege diens positie, of juist te discrimineren om wie hij is. Vandaar het appél: heb, beoefen het geloof zonder aanzien des persoons.

EEN VOORVAL IN DE GEMEENTE

In vers 2 schetst de apostel een concreet voorval. Heeft het zich werkelijk voorgedaan? Of is het een 'stel-dát-situatie'? Beeldend wordt beschreven hoe twee mannen de samen- komst van de gemeente bezoeken. De een rijk, stijlvol gekleed, met een gouden ring aan zijn vinger (letterlijk staat er zoiets als 'meneer goud- vinger'). De ander arm, in sjofele kleren. De eerste wordt met alle egards ontvangen. Er schieten meteen gemeente- leden op hem af om hem een

» Wij hebben de neiging selectief met Gods wet om te gaan «

goede plaats te wijzen. De tweede moet genoegen nemen met een staanplaats of hij kan naast een voetenbankje op de grond gaan zitten. Qua behandeling een groot verschil. En ook laakbaar.

VERKEERDE MAATSTAVEN

Jakobus aarzelt niet om een vergelijking te maken met

onbetrouwbare rechters (vers 4). Ook zij laten zich leiden door verkeerde overwegingen / maatstaven (zie Leviticus 19:15; Spreuken 24:23). Een arme moet het bij voorbaat afleggen tegen een rijke. Hetzelfde zien we rond de ontvangst van meneer goud- vinger en die arme sloeber. Maar – hebben de lezers van de brief wel door dat ze onder- tussen aan het oordelen zijn? Ze maken een onderscheid dat voor God niet telt. Voor alle duidelijkheid: Jakobus ontkent niet dat er respect moet zijn

voor gezags- dragers. Het is Calvijn die hier op wijst. Als bijvoorbeeld een burgemeester in een intrededienst van een predikant naar een gereser- veerde plaats wordt gebracht, dan is dat

terecht. Vanuit dit hoofdstuk zijn er eerder vraagtekens te zetten bij de vroegere heren- banken in oude kerkgebouwen. Jakobus bedoelt dat rijken niet worden bevoordeeld ten nadele van armen.

GODS ZWAK VOOR DE ARMEN

Vanaf vers 5 richt de apostel zich nóg indringender tot zijn

lezers, zoals blijkt uit het nadrukkelijke ‘Luister’ en de aanspraak ‘mijn geliefde broeders’. Vragenderwijs wijst hij erop dat God een zwak voor de armen van deze wereld heeft. Zijn verkiezende liefde gaat juist naar hen uit (zie o.a. Psalm 72:12-13; Lukas 6:20; 1 Korinthe 1:26-27). Gaat het om armen zonder meer? Dat is te kort door de bocht. In het geheel van de Bijbel heeft het begrip ‘armen’ ook een geestelijke dimensie. Het zijn vooral degenen die te midden van alle ellende hun hoop op God stellen. En dat niet tevergeefs. De Heere laat hen door het geloof delen in Zijn rijkdom. Juist zij zijn erfgenamen van Zijn Koninkrijk. Dat is immers beloofd aan hen die Hem liefhebben (vgl. 1:12). Illustratief is het Thuis-komen van de arme Lazarus (Lukas 16:19-31), in tegenstelling tot de rijke man die bij zijn sterven niks aan zijn status had.

DE KONINKLIJKE WET

In het 6e vers wordt Jakobus even heel scherp als hij de

geadresseerden verwijt dat ze de arme schandelijk behandeld hebben. Hoe? Door dat voorval in de samenkomst? Of ook op andere manieren? Terwijl ze ondertussen de rijke eren. Willen ze die te vriend houden? Kijk uit! Rijken kunnen zich maar zo tegen de gelovigen keren en hen zelfs voor de rechter slepen. Waar de apostel precies op doelt, is niet duidelijk. We proeven in ieder geval vijandschap richting Jezus’ volgelingen. En vooral richting Hemzelf doordat rijken Zijn goede Naam lasteren (vers 7). En dan volgt in vers 8 als kern van dit gedeelte de aansporing om de koninklijke wet te volbrengen: ‘U zult uw naaste liefhebben als uzelf’ – een oud

» Inperking naastenliefde door eigen voorkeur neemt God hoog op «

Schriftwoord (Leviticus 19:18) dat ook door Jezus is geciteerd (Mattheüs 22:39). Waarom spreekt Jakobus van ‘de koninklijke wet’? Omdat deze door de allerhoogste Koning is gegeven.

AANZIEN DES PERSOONS ZONDE

De Bijbelse naastenliefde geldt in principe ieder mens. En zeker degenen met wie we in aanraking komen. De koninklijke wet sluit aanzien des persoons uit (vers 9). Het wordt nota bene zonde genoemd. Dat is nogal wat. Hoe snel gebeurt het niet dat we afgaan op iemands buitenkant en ons (voor)oordeel al klaar hebben. Dan kan iemands nationaliteit of huidskleur, geloofsovertuiging of sociale positie, of het hebben van een tattoo of een piercing, maar zo leiden tot vooringenomenheid. We treden de ander niet onbevangen tegemoet, en maken inderdaad onderscheid (vers 4).

Maar dan worden we door de koninklijke wet ontmaskerd als overtreders. Stevige taal. Kennelijk neemt God

het hoog op als het gebod tot naastenliefde wordt ingeperkt door onze eigen voorkeuren.

SCHULDIG AAN HEEL DE WET

Ontdekkend zijn de verzen 10 en 11: wie op één punt struikelt

maakt zich schuldig aan alle geboden. Gods wet vormt een eenheid. Zoals één valse orgelpijp de hele klank ontstemt, zo raakt de zonde tegen één gebod de totaliteit van de wet. Wij hebben de neiging om selectief met de tien geboden om te gaan. Aan roddel en laster tillen we lang niet zo zwaar als aan overspel. En doodslag is van een andere orde dan een verkeerde begeerte. Maar daar kijkt de Heere heel anders tegenaan. Al struikel je maar op één punt ... Hier komt geen mens onderuit. Wie is er geen wetsovertreder? Zo maakt Jakobus duidelijk hoe ernstig discriminatie is, in welke vorm dan ook. We schieten tekort in liefde, terwijl juist de liefde de vervulling van héél (!) de wet is (Galaten 5:14).

AFRONDING

De slotverzen bevatten een afronding. ‘Spreek zó en handel zó!’ Namelijk op zó’n manier dat heel ons doen en laten beantwoordt aan de wet van de vrijheid (vgl. 1:25). Leven binnen de kaders van Gods geboden maakt vrij – dat is het paradoxale en het tegendraadse van de koninklijke wet. Volgens de norm van deze wet wordt ons leven door de Heere geoordeeld. Een kernvraag is of we barmhartigheid hebben bewezen. Zo niet, dan

zal ook het oordeel onbarmhartig zijn (zie Mattheüs 25:41-43). In het kader van dit hoofdstuk betekent barmhartigheid concreet: geen aanzien des persoons. Van Wie kunnen we dit beter leren dan van de Heere Jezus Zelf? Kijk door Zijn ogen naar anderen. Opdat Zijn liefde ons bewogen maakt. Vooral met de zwakken. Dan behoef je het oordeel niet te vrezen. Omdat Gods barmhartigheid en genade triomferen. Tot je eeuwig behoud! ■

GESPREKSVRAGEN

1. Geen aanzien des persoons ... Discriminatie is een actueel en ook gevoelig thema. Hoe kunnen we er zelf – misschien wel juist (!) als kerkmensen – aan meedoen?
2. Wat is er nodig om voorkeuren en (voor)oordelen te doorbreken? Overweeg Mattheüs 9:36.
3. Gods verkiezende liefde geldt de armen van deze wereld (vers 5) – hoe moeten we dat zien? En wat heeft het ons te zeggen?
4. Is de koninklijke wet (vers 8) – indirect – ook een gebod om jezelf lief te hebben? En zo ja, wat houdt dat in?
5. Hoe en waarom kunnen we het ene gebod zwaarder laten wegen dan het andere? Probeer zo concreet mogelijk te zijn.
6. Wat neem je vooral van dit Bijbelgedeelte mee?

AGENDA ACTIVITEITEN

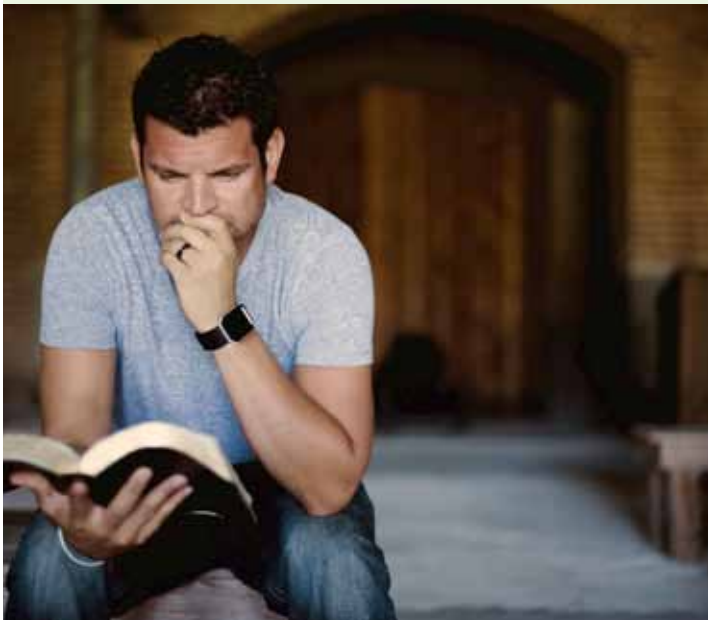
Wijziging in Bijbelstudieooster

De Bijbelstudie in het februari-nummer gaat niet over Daniel 10, maar over Daniel 9!

HUISHOUDELIJKE VERGADERING

ZATERDAG 5 APRIL 2025

Let op dit is geen middagvergadering, maar een morgenvergadering: van 9.45 uur tot 12.00 uur

MANNEN THEMA DAG

Blijf bij Jezus!

Over geestelijke groei in de genade

**ZATERDAG 5 OKTOBER 2024 – REGIO WEST
(ZUID-HOLLAND-ZUID)**

Sprekers ds. J. van Walsem (CGK Leerdam) en ds. H.A. Neervoort (Hervormd Nieuwe Tonge en Herkingen)

Locatie: Immanuëlkapel, Ridderkerk – Oostendam

**ZATERDAG 12 OKTOBER 2024 –
REGIO MIDDEN-NEDERLAND**

Sprekers: ds. A.M. van Mourik (Hervormd Emst) en ds. W.A. Capellen (CGK Urk)

Locatie: Gebouw Maranatha, Veenendaal

Voor opgave en verdere info:

www.mannenthemadagen.nl

**STREEKVERGADERING GOEREE-OVERFLAKKEE,
NOORD WEST BRABANT EN ZEELAND**

Tijd: Donderdag 10 oktober 2024, om 19.30 uur

Plaats: Hervormd verenigingsgebouw, Kerklaan 2, Sirjansland

Spreker: ds. M.C. Schreur uit Ouddorp

Iedereen is welkom!

BESTUURSWIJZIGINGEN

- Het **secretariaat van de Mannenbond** is gewijzigd: 1e secretaris is vanaf heden dhr. W.J.J. Appeldoorn. Zijn gegevens staan in de colofon op pagina 2.
- De MV **'Schrift en Belijdenis'** te Barneveld heeft een nieuwe **secretaris**: dhr. J. M. Valster, Bloemendaallaan 49, 3771 HT te Barneveld

Vriendelijk dank voor uw medewerking, ds. J. van Dijk, secr. E: Vandijk@hervormdemannenbond.nl

*“Welgelukzalig is de mens, wiens sterkte in U is,
in welker hart de gebaande wegen zijn.”*
Psalm 84 : 6

Op 6 juni 2024 is door de Heere uit dit leven
weggenomen ons trouw en meelevend lid

Reijer Westerbroek

In de leeftijd van 81 jaar

We gedenken in dankbaarheid zijn
betrokkenheid bij onze vereniging in de 20 jaar
dat hij in onze gemeente woonde.

Wij bidden zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen
de genade en troost van de Heere toe.

Bestuur en leden van de Mannenvereniging
op Geformeerde Grondslag te Nunspeet.

*“Ik ben de Opstanding en
het Leven; wie in Mij gelooft,
zal leven, ook al was hij gestorven.”*

Met droefheid geven wij kennis van het overlijden
van onze gewaardeerd en meelevend lid

Hendrikus Oosterom

HENK

10 juni 1936
Nieuwenkerk ald IJssel

28 juni 2024
Bodegraven

Zijn grote betrokkenheid bij onze vereniging
en liefde tot Gods Woord zal altijd in onze
gedachten blijven.

Mannenvereniging “Onderzoekt de Schriften”
te Gouda.

*“Zo zegt de Heere uw
Schepper: “Wees niet
bevreesd, want ik heb u
verlost, ik heb u bij uw naam
geroepen, u bent van Mij!”*
Jesaja 43: 1

Op 6 Juli 2024 is in
vertrouwen op zijn
Schepper, na een
langdurige ziekte,
Thuisgehaald. ons lid

Cor Blokland

In de leeftijd van 73 jaar

Met dankbaarheid denken
we terug aan zijn pakkende
inleidingen op de vereni-
ging en de overdenkingen
van het Woord het heden-
daagse leven. We wensen
zijn vrouw, kinderen en
kleinkinderen en verdere
familie Gods troost en
nabijheid toe.

Mannenvereniging
‘Onderzoekt de schriften’
te Ameide en Tienhoven
aan de Lek.

*“Met eeuwige liefde
heb Ik u liefgehad.”*
Jeremia 31:3

Op 11 juli 2024 is door de
Heere uit dit leven tot Zich
genomen ons lid

Hendrik Beelen

In de leeftijd van 80 jaar

Wij gedenken in
dankbaarheid zijn
jarenlange lidmaatschap en
bijdrage in het bestuur van
onze mannenvereniging.

Wij wensen zijn vrouw,
kinderen, klein- en achter-
kleinkinderen de troost en
nabijheid van de Heere toe.

Bestuur en leden van
mannenvereniging
‘Onderzoekt de Schriften’
te Hierden.

*“Want uit genade zijt gij
zalig geworden door het
geloof; en dat niet uit u,
het is Gods gave.”*
Efeze 2: 8

Op 23 augustus 2024 is
door de Heere uit dit leven
weggenomen ons lid

Wolter van der Linde

in de leeftijd van 84 jaar

De Heere vertrooste zijn
vrouw, kinderen, klein- en
achterkleinkinderen.

Bestuur en leden
mannenvereniging
‘Filémon’ te Grafhorst.

Oefenen in minder wereldgelijkvormigheid...!

Door: dr. H. Paul, Leiden

‘Wie van jullie viert er Moederdag?’ Het was even stil in de kerkzaal. De spreker, Stanley Hauerwas, keek rond. ‘Het spijt me jullie te moeten zeggen dat jullie je heil op het spel zetten.’ Er klonk geroezemoes, maar de theoloog ging door. ‘Wie van jullie hangt de Amerikaanse vlag uit? Denk je echt dat je het christelijk geloof zo probleemloos kunt combineren met vaderlandsliefde en consumentisme?’

Als je bij theologen denkt aan mannen met stropdassen die de christelijke leer zo genuanceerd mogelijk uitleggen, moet je niet bij Hauerwas zijn. Hauerwas is een joviale man in spijkerbroek, die voortdurend dingen zegt waar mensen van opkijken. Daar is het hem om te doen. Hij wil mensen wakker schudden, alert maken, aan het denken zetten. Iets preciezer gezegd: hij wil hen laten ontdekken hoe geseculariseerd ze zijn.

WERELDGELIJKVORMIGHEID

De mensen die Hauerwas op het oog heeft, zijn niet geseculariseerd in de zin dat ze nooit meer in de kerk komen. Hun probleem is eerder

‘wereldgelijkvormigheid’: zó meedoen met alles wat in de samenleving normaal is, dat hun christen-zijn verwatert tot een wekelijks bezoekje aan de kerk. Wat valt daaraan te doen?

Ik vroeg het Hauerwas, toen ik met een goede vriend bij de man op bezoek was. Hij antwoordde dat de kerk een probleem heeft. Ze maakt veel werk van de geloofsleer én probeert mensen iets van God te laten ervaren. Dat is prima: de belijdenis van de kerk en de ervaring van de gelovige doen ertoe. Maar ze helpen niet tegen wereldgelijkvormigheid (‘ik wil ook een nieuwe telefoon’, ‘ik wil zoveel mogelijk uit het leven halen’). Wat dan wel?

PRAKTIJKEN

‘De kerk kent ook praktijken’, zei Hauerwas. ‘Praktijken’ is een duur woord voor samen dingen doen: Bijbellezen, zingen, bidden, luisteren, avondmaal vieren, koffie drinken, de kerk schoonmaken en met de tieners van de gemeente op kamp gaan. In die praktijken – sommige heel verheven, andere nogal alledaags – leren we wat christen-zijn inhoudt. Als het goed is, vormen die praktijken ons: zó mag je geloven, zó mag je de handen uit de mouwen steken, zó ziet een christelijk leven eruit.

TEGENDRAADS

Dat is op twee manieren tegendraads. Allereerst omdat

zo'n christelijke levensstijl soms haaks staat op wat in onze samenleving normaal is. Aandacht voor eenzame ouderen? Erwtensop koken voor dakloze stadsgenoten? Je naaste vergeven omdat Christus jou vergeven heeft? De hoop voor een planeet die alsmaar verder opwarmt niet verliezen, omdat God het werk van Zijn handen niet loslaat? Niets van dit alles is 'gewoon'. Als christen heb je per definitie iets tegendraads.

Ook theologisch is het tegendraads om de kerk te benaderen als een plek waar mensen zich oefenen in christen-zijn.

Theologen zeggen vaak dat het Woord vooraf gaat aan de kerk. Of ze zeggen dat de kerk als instituut minder belangrijk is dan het evangelie. 'Pas op', zegt Hauerwas dan, samen met andere theologen

die de afgelopen jaren een 'wending naar de kerk' (ecclesial turn) hebben gemaakt. 'Vergeet niet hoe

belangrijk de praktijken van de kerk zijn. Dáár leren gemeenteleden wie God is, hoe zij de Bijbel moeten lezen en hoe een christelijk leven eruitziet.'

OEFENPLAATS

Vandaar de titel Oefenplaatsen voor het boek waarin ons interview met Hauerwas is

opgenomen, samen met andere vraaggesprekken met theologen uit de ecclesial turn. Als dit boekproject mij iets geleerd heeft, dan is het om die opmerking over Moederdag met een korreltje zout te nemen. Maar ook: dat daarachter een serieuze vraag schuilgaat. In hoeverre fungeert onze kerk als een oefenplaats, waarin wij al vierend, biddend en schrobberend leren iets minder wereldgelijkvormig te worden? ■

Herman Paul is hoogleraar geschiedenis en lid

van de Protestantse Gemeente Leiden. Zijn boek Oefenplaatsen: tegendraadse theologen over kerk en theologie (geschreven met Bart Wallet) is nog als e-book (€ 9,99) te koop.

Korrels onkunde wegnemen

Uitleg van het evangelie van Johannes

Door: ds. J.M. Molenaar, Zoetermeer

‘Ik geloof dat je, als mensen de Bijbel willen gaan lezen, ze het best met Johannes kunt laten beginnen (Alex van Ligten).’ Hij heeft gelijk. Dit evangelie is een boek dat trilt van de liefde van God voor een verloren wereld. Ook J.C. Ryle was daar van overtuigd. Hij schreef een uitleg op dit indrukwekkende evangelie. Het is vertaald door K.W. van Luijk en uitgegeven in drie delen. Waarom zou je deze Bijbeluitleg kopen en gaan lezen? Ik geef twee redenen.

INSPIRATIE

In menig boekenkast kom je zijn naam tegen: J.C. Ryle. De bisschop van Liverpool. ‘Eenzaam om het Evangelie.’ Zo luidt de titel van de biografie van Iain H. Murray. Ryle bleef immers trouw aan de Anglicaanse kerk van zijn dagen. We voelen ons hierin verbonden met hem. Tegelijk bleef hij weg bij een tevreden zijn dat hij nog ergens een plekje kreeg in de kerk van zijn dagen. Alert en met een geestelijke scherpte ging hij in tegen de dwalingen in zijn kerk. Hij laat zien wat het betekent om de Schrift te lezen als het geïnspireerde Woord van God. Zelf schreef hij hierover in de inleiding op dit commentaar: ‘Onwetendheid in de Schrift is de wortel van iedere dwaling in de godsdienst en de bron van elke ketterij. Naar mijn mening is het de grootste eer die een christen kan verkrijgen als hij in staat gesteld wordt een paar korrels onkunde weg te nemen en enkele lichtstralen op Gods dierbaar Woord te laten vallen.’ Of hem dat gelukt is? Lees zijn uitleg en geef antwoord op die vraag.

MEDITATIE

‘De Bijbel is ondiep genoeg om er een lam in te laten waden en diep genoeg om een olifant in te

laten zwemmen (Gregorius de Grote).’ Wie in deze uitleg op Johannes leest, zal ontdekken dat Ryle schrijft voor ‘lammeren’ en ‘olifanten’. Ze kunnen beiden in deze uitleg hun hart ophalen. De Bijbelse theologie van onze dagen laat ongetwijfeld nog meer verbanden zien, die er lopen vanuit het geheel van de Schrift naar dit Evangelie. De uitleg van Ryle heeft echter de kracht in zich om de verborgen omgang met de Heere te stimuleren. Exegese en geestelijke toepassing wisselen elkaar af. Ryle is in zijn uitleg niet over één nacht ijs gegaan. Hij heeft kennis genomen van allerlei commentaren op Johannes. Hij raadpleegde niet alleen commentaren van kerkvaders, hervormers en puriteinen, maar ook van rooms-katholieke en Duitse schrijvers. Het lezen van dit commentaar wil het geloof voeden en vermeerderen. Want zegt Ryle in dit commentaar: ‘We kunnen al snel te veel geld of te veel wereldse voorspoed hebben, maar we kunnen nooit teveel geloof hebben.’ ■

Uitleg van het Evangelie van Johannes – 3 delen, door J.C. Ryle; uitg. Brevium, Kampen, 2023; ISBN 978 94 9329 1232; 1100 blz; € 79,95

Genieten van
tijdloos design

Wij zijn staalkunstenaars. We ontwerpen en realiseren unieke producten in en rondom uw woning of (bedrijfs)pand. Denk hierbij aan kerkramen, stalramen, stalen deuren en kozijnen voor zowel binnen als buiten (geïsoleerd). Maatwerk is voor ons de standaard. Uw opdracht is bij ons in goede handen!

VAN DIJK
METAALDESIGN

www.vandijkmetaaldesign.nl
info@vandijkmetaaldesign.nl
Hermesweg 11 4051 BV Ochten

*Rovero,
de slimste
weg naar
groei!*

ROVERO.COM

- ✓ Fruitoverkappingen
- ✓ Folietunnels
- ✓ Kassen

UW BETROUWBAAR PARTNER
ROVERO
55 JAAR
1964

NEUW VOOR PARTICULIEREN.
"ALLES VOOR THUISKWEKERS"
KWEEL.NL

KWEEK
GROEIZAKEN

Bakkerij Voordijk
Ridderkerk

Baked With Love

RIDDERKERK
Jan Steenstraat 22
2981 EG
Ridderkerk

HENDRIK-IDO-AMBACHT
De Schoof 74
3341 EB
Hendrik-Ido-Ambacht

ZWIJNDRECHT
Dollard 8
3332 EE
Zwijndrecht

www.bakkerijvoordijk.nl

AMBACHTELIJK | BROOD | BANKET | CHOCOLADE | IJS

TOERUSTINGSDAG **HERVORMDE MANNENBOND**

Zaterdag 26 oktober 2024

Thema:
Tegendraadse levensstijl...!

Volgens de Bergrede
ds. J.A.W. Verhoeven

Volgens de vervolgte kerk
ds. A. Th. Van Olst

Plaats: Dorpskerk Hoevelaken
Westerdorpsstraat 67

Tijd: 10.00 uur - ca. 12.15 uur